

Aleg. 522

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o melioracyach.

Wysoki Sejmie!

Zdając sprawę z przedłożenia Wydziału krajowego z 1. września 1905 l. 81.379 w przedmiocie melioracyj, przedstawia Komisya gospodarstwa krajowego, trzymając się po części porządku spraw w temże przedłożeniu przyjętego, następujące uwagi wnioski:

I. W sprawie wykonania uchwał sejmowych.

1) Na posiedzeniu z dnia 3. listopada 1904 uchwalił Wysoki Sejm rezolucyę do c. k. Rządu z wezwaniem, ażeby jak najrychlej przedłożył do Najwyższej sankeyi projekty ustaw z 24. października 1903:

a) o obwałowaniu lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórkach do ujścia Białuchy;

b) o podwyższeniu lewego wału Wisły od ujścia Białuchy do granicy państwa;

c) o podwyższeniu prawego wału Wisły między Podgórzem a Niepołomicami, wreszcie

d) projekt ustawy o regulacyi Peltwi z 17. lutego 1898.

Komisya gospodarstwa krajowego stwierdza, iż wezwanie to dotąd nie odniosło skutku, a to pomimo, iż na uzupełnienie obwałowania Wisły, objęte projektami ad b) i c) c. k. Ministerstwo rolnictwa wstawiło już do preliminarza państwowego funduszu melioracyjnego na r. 1905 drugie raty na roboty, zaś ad a) pierwszą ratę zasiłków państwowych.

Powodem zwłoki w przedłożeniu tych ustaw do sankeyi miała być kwestya największej objętości przepływu Wisły pod Krakowem, która wymagała zbadania i rozstrzygnięcia, tudzież wiążąca się z tem kwestya podwyższenia wałów istniejących na Wiśle o 1-21, względnie 1-9 metra ponad najwyższą wysokość dotychczasowych koron wałów.

Ze sprawozdania Wydziału krajowego wynika, że wątpliwość ta została rozstrzygnięta, że jednakże obecnie wyłoniła się inna kwestya, mianowicie, czy na roboty te ma być przyznany ze skarbu państwa 50% zasiłek na koszt budowy, jak to projekt ustawy postanawia, czy też zasiłek mniejszy; innemi słowy, czy rzekę Wisłę pod Krakowem należy uważać za rzekę o charakterze górskim, w którym to razie służyłoby projektowanemu przedsiębiorstwu na podstawie §. 6. ust. 1 ustawy z 30. czerwca 1884 Nr. 116 Dz. p. p. prawo do zasiłku z państwowego funduszu melioracyjnego do wysokości 50% wydatków, czy też uważać ją należy za rzekę nizinną, w którym to razie przedsiębiorstwo liczyłoby mogło na zasiłek mniejszy, ewentualnie tylko w wysokości 30% preliminowanych wydatków (§. 4. ust. 1 powołanej ustawy).

Kwestyę tę podnieśli delegaci ministeryalni do protokołu z 7. kwietnia 1905 spisane go z powodu zarządzonej reambulacji technicznej projektów podwyższenia wałów nadwiślańskich.

W sprawie tej przedłożył Wydział krajowy za pośrednictwem c. k. Prezydium Namiestnictwa obszerny memoriał c. k. Ministerstwu rolnictwa z daty 29. kwietnia 1905 l. 36.290, w którym na podstawie dat hydrograficznych własnych i hydrografii pruskiej, oraz na podstawie zestawienia porównawczego z innymi rzekami przez c. k. Rząd za górskie uznaniem, wykazuje bezsprzeczny charakter górski tej części Wisły i domaga się przyznania 50% zasiłku.

Dwukrotne w ciągu r. 1905 dopominanie się Wydziału krajowego o przyspieszenie sankcyi pozostało dotąd bez skutku.

Z uchwalonych na zeszłorocznej sesyi na posiedzeniu z 3. listopada 1904 i z 4. listopada 1904 czterech projektów ustaw, mianowicie:

- a) o uzupełnieniu regulacji Wisłoka i Pielnicy;
- b) o regulacji Wereszycy;
- c) o osuszeniu bagien Rzemieńskich i
- d) o regulacji górnej Trześniówki,

dwa ostatnie uzyskały sankcyę, o czem Wydział krajowy otrzymał wiadomość już po wydrukowaniu swojego sprawozdania; o losie zaś dwóch pierwszych nie został Wydział krajowy powiadomiony.

Zwlekaniu z przedłożeniem do sankcyi jest tem mniej zrozumiałe, iż na owe przedsiębiorstwa wstawił c. k. Rząd centralny do preliminarza państwowego na rok 1905 pierwsze raty zasiłków w projektach ustaw przewidziane.

Wprawdzie co do projektu regulacji Wereszycy wszczęło c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 18. marca 1905 l. 32.631/04 rokowania z Wydziałem krajowym co do formy uiszczania zasiłku państwowego, jakoteż co do sposobu użycia ewentualnych oszczędności, lecz gdy Wydział krajowy pismem z 18. kwietnia 1905 l. 34.840 dał na uczynione, a dotąd przy żadnem przedsiębiorstwie krajowym niepraktykowane propozycye wyczerpującą odpowiedź, nie było już przeszkody do powzięcia decyzyi o wprowadzenie ustawy w życie.

Komisya gospodarstwa krajowego, pomijając już inne żądania c. k. Ministerstwa rolnictwa, podniesione z powodu przedłożenia niu powyższego projektu do wyjednanania sankcyi, położyć musi szczególniejszy nacisk na niewłaściwość żądania, *aby przypadający na państwowy fundusz melioracyjny 40% datek państwa miał być pokrytym w drodze pożyczki przez kraj zaciągniętej, od której anuitety opłacałby skarb państwa.*

Niewłaściwość takiego żądania polega przedewszystkiem na tem, iż takiej formy subwencyonowania publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych ustawa z 30. czerwca 1884 Nr. 116 Dz. p. p. nie przewiduje, lecz owszem postanawia, że zasiłki udzielane być mają w gotówce. Nadto, gdyby się na taką formę zasiłków zgodzono, spowodowałoby to dłuższą zwłokę w rozpoczęciu robót, gdyż naprzód zaciągnięcie pożyczki wymagałoby osobnej uchwały Wysokiego Sejmu, następnie zawarcie z c. k. Rządem umowy co do obowiązku opłacania rat anuitetowych i samo zaciągnięcie, względnie zrealizowanie pożyczki wymagałoby dłuższych pertraktacyj.

Zresztą sądzi Komisya gospodarstwa krajowego, iż ze stanowiska finansowych interesów kraju bezwarunkowo zgodzić się nie można na obciążanie kraju pożyczkami w zastępstwie skarbu państwa zaciąganemi.

Komisya gospodarstwa krajowego aprobuje w zupełności stanowisko Wydziału krajowego w tej sprawie zajęte.

Jeszcze o jednym niesankcyonowanym projekcie ustawy musi Komisya uczynić wzmiankę, mianowicie o regulacyi potoków Sołotwy i Rokitny. Wydział krajowy przedstawia szczegółowo powody, dla jakich uchwalony przez Wysoki Sejm przed pięć laty projekt ustawy nie może uzyskać mocy obowiązującej. Ministerstwo rolnictwa żąda mianowicie, ażeby przed przedłożeniem projektu do sankcyi został prawomocnie oznaczonym okręg konkurencyjny. Komisya uważa jednak ten tok postępowania za nie właściwy, gdyż oznaczenie okręgu konkurencyjnego i zawiązanie przymusowej spółki wodnej nastąpić może dopiero na podstawie ustawą zastrzeżonego przymusu.

Komisya gospodarstwa krajowego przytoczyła za sprawozdaniem Wydziału krajowego ośm projektów ustaw przez Wysoki Sejm uchwalonych, których e. k. Rząd centralny nie przedłożył do sankcyi; a chociaż zeszloroczne wezwanie do e. k. Rządu w tym kierunku nie odniosło skutku, sądzi Komisya, że je ponowić uależy, aby przez o stwierdzić, iż są to sprawy wielkiej wagi pod względem ekonomicznym.

2) Przechodząc kolejno sprawy wykonania uchwał Wysokiego Sejmu na ostatniej sesyi powziętych, zastanawiała się Komisya nad wnioskami Wydziału krajowego w sprawie podniesienia akcyi kraju na polu melioracyj włościańskich.

W dwóch uchwałach, z 3. listopada 1904 i z 11. listopada 1904, otrzymał Wydział krajowy polecenie przedstawienia wniosków co do podwyższenia dotacyi na r. 1906 na cele melioracyj gruntów, oraz co do środków podniesienia akcyi kraju na polu drenowań włościańskich.

Wydział krajowy w wykonaniu tych poleceń proponuje, ażeby wyznaczoną przez Wysoki Sejm uchwałą z 5. lipca 1901 roczną dotacyę 50.000 K (przez lat dziesięć, 1901—1910) na drenowanie gruntów włościańskich podwyższyć rocznie na 80.000 K a to na okres 1906 do 1910 r., i ażeby ze względu na niepomyślny stan finansów kraju zmniejszyć dotychczasowy wymiar zasiłków z $33\frac{1}{3}\%$ kosztów na 25% począwszy od r. 1906.

Komisya uznaje to stanowisko Wydziału krajowego za zupełnie słuszne, gdyż podwyższenie funduszu na zasiłki z jednej strony i zredukowanie wysokości tych zasiłków z drugiej strony niewątpliwie przyczyniłoby się do rozszerzenia akcyi drenowania gruntów włościańskich. Jednak sądzi Komisya, iż takie katagoryczne zredukowanie zasiłków z funduszu krajowego do 25% kosztów we wszystkich wypadkach zamierzonych melioracyj włościańskich nie byłoby wskazaniem.

Komisya ma tu na myśli zgłoszenia z takich okolic, gdzie jeszcze dotąd włościanie żadnych melioracyi nie przeprowadzali i z zasiłków kraju i państwa niekorzystali, tudzież zgłoszenia włościan, którzyby nie byli w możności pokryć reszty kosztów melioracyi. W takich wypadkach, zdaniem Komisyi, redukcya zasiłków krajn a temsamem i państwa z $33\frac{1}{3}\%$ na 25% mogłaby wpłynąć tamująco na rozwój melioracyj włościańskich, przez co zamierzony cel podwyższenia funduszu mógłby być chybnym.

Komisya sądzi więc, iż zasadniczo należy utrzymać wniosek Wydziału krajowego, jednak że należy udzielić Wydziałowi krajowemu uprawnienia, aby w uwzględnienia godnych wypadkach przyznawał zasiłki do wysokości $33\frac{1}{3}\%$ kosztów wykonania i w tym też duchu zmodyfikowany wniosek Wydziału krajowego przedkłada Komisya Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia.

3) W sprawie przeprowadzenia studyów nad wyzyskaniem sił wodnych w kraju, poleconych Wydziałowi krajowemu uchwałą Wysokiego Sejmu z 2. listopada 1903, ~~zaznacza~~ Wydział krajowy, iż dotąd przeprowadzono obliczenia sił wodnych w do-rzeczcu Dunajca i Popradu i że wynik tych studyów przedstawionym jest w osobnej broszurze, która wraz z innymi sprawozdaniem rozdana została członkom Wysokiego Sejmu i która nadto oddana zostanie księgarniom do rozpowszechnienia.

Wydział krajowy wykonał więc częściowo polecenie Wysokiego Sejmu i w ten sposób dostarczył interesowanym potrzebnych dat hydrotechnicznych, na których mogą oprzeć swoją kalkulacyę przy inicjowaniu i zakładaniu przedsiębiorstw przemysłowych.

Dalsze studia prowadzi Wydział krajowy na rzekach Stryju i Oporze, w przyszłym zaś roku będą przeprowadzone w dorzeczy Soły.

Wstawiony do preliminarza na r. 1906 na ten cel kredyt w kwocie 5.000 koron uznaje Komisya za usprawiedliwiony.

4) Organizowanie przymusowych spółek wodnych, jak wykazuje Wydział krajowy, nie postąpiło naprzód.

W zeszłym roku zalegały sprawy zawiązania spółek wodnych dla trzech przedsiębiorstw: dla regulacji Bugu, potoku Pustej i dla regulacji potoków Sołotwy i Rokitny, obecnie wykazuje Wydział krajowy dalsze trzy przedsiębiorstwa, dla których c. k. władze polityczne nie zawiązały spółek, mianowicie: dla obwałowania Wisły od Niepołomic do Raby i od Raby do Woli rogowskiej, wreszcie dla kolmatacyi bagien naddniestrzańskich.

Jest więc sześć przedsiębiorstw w wykonaniu, a jedno z nich, t. j. dla regulacji Bugu, już w ostatnim roku budowy, dla których nie zawiązano jeszcze spółek wodnych.

Komisya nie proponuje tu żadnej rezolucyi, tylko przedstawia stan rzeczy, w przeświadczeniu, że to się przyczyni do rychłego załatwienia tych spraw.

5) Wydział krajowy, zdając sprawę z ruchu w zakładaniu fabryk drenarskich przy pomocy funduszu krajowego, wspomina, iż dotąd wypożyczonych jest 56 pras drenarskich, które były w użyciu w 54 cegielniach, a dalej, że z dawniej uchwalonych na ten cel kredytów posiada Wydział krajowy jeszcze zapas około 18.000 koron, a nadto sześć pras ręcznych podwójnie działających do rozdaania.

Prasy te służyły i służą prawie wyłącznie do zaspokojenia własnych potrzeb właściciela fabryki, z wyjątkiem fabryk w Biegonicach, Dobrzechowie, Jarosławiu i Zawadowie.

Ten stan rzeczy nasuwa myśl, czy wobec oczekiwanego utworzenia funduszu pożyczkowego 5-milionowego, tudzież wobec zwiększonej dotacyi na melioracye włociańskie, a co za tem idzie, czy wobec spodziewanego stąd rozszerzenia akcyi drenowania istniejące dziś w kraju fabryki drenarskie zdołają odpowiedzieć zwiększonej potrzebie i czyli ten zwiększony ruch nie wpłynie na podrożenie rur drenowych.

Komisya, obawiając się wytworzenia stosunków, któreby w danym razie mogły ujemnie wpłynąć na zamierzoną akcyę, sądzi, iż należałoby stan rzeczy zbadać i ewentualnie temu zapobiedz.

Na cel popierania fabryk drenarskich przeznaczał Wysoki Sejm do roku 1901 dotacyę w kwocie 10.000 koron rocznie, z której zakupywał Wydział krajowy prasy ręczne i oddawał je do użytku fabryk. Ten system subwencyonowania okazał się jednak o tyle niedostatecznym, iż fabryki produkowały drewny prawie wyłącznie na własną potrzebę właściciela.

Należałoby zatem wziąć pod rozważę inną formę subwencyonowania, zapewniającą większą produkeyę, n. p. przez udzielanie maszyn drenarskich do ruchu motorowego dla zakładów prowadzonych fabrycznie, lub przez udzielanie bezzwrotnego zasiłku w gotówce.

Komisya gospodarstwa krajowego nie może w tym kierunku wystąpić z pozytywnym wnioskiem i zaleca tylko uchwalenie odpowiedniego polecenia do Wydziału krajowego, które poniżej formułuje (wniosek VI.).

II. Postęp budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych w. r. 1904.

W dziale tym przedstawia Wydział krajowy rezultaty wykonanych w r. 1904 robót przy 14 przedsiębiorstwach prowadzonych przez Wydział krajowy, dalej przy pięciu prowadzonych przez c. k. Ministerstwo rolnictwa, a względnie przez sekcye samborską dla zabudowania potoków górskich i przez Wydział krajowy, wreszcie przy trzech przedsiębiorstwach prowadzonych przez c. k. Namiestnictwo.

Przy przedsiębiorstwach prowadzonych przez Wydział krajowy przeważnie wykazane są większe lub mniejsze oszczędności, przy niektórych nawet dość znaczne,

a tylko przy trzech przedsiębiorstwach wykazano przekroczenie sumy kosztorysowej, mianowicie: przy obwałowaniu Wisły i Wisłoki sekc. I. przekroczony został kosztorys niespełna o 11.000 koron, przy regulacji Białej w powiecie grybowski przeszło o 33.000 kor. i wreszcie przy obwałowaniu lewego brzegu Dunajca od Bogumiłowic do Biskupic radłowskich przeszło o 9.000 koron.

Przekroczenia przy robotach obwałowania Wisły i Wisłoki, oraz obwałowania lewego brzegu Dunajca znajdują pokrycie w oszczędnościach uzyskanych w poprzednich okresach budowy, zaś co do przekroczenia przy regulacji Białej przedłożył Wydział krajowy w osobnej drodze kosztorys dodatkowych robót.

Przekroczenia usprawiedliwia Wydział krajowy koniecznością wykonania dodatkowych robót i obiektów kosztorysem nieprzewidzianych a Komisya uznaje je za usprawiedliwione.

W tym dziale przedstawia Wydział krajowy także wykaz czynności biura mel. za czas od 1/VII. 1904 do 30/VI. 1905. — Wykaz ten dowodzi należytego użycia i wyzyskania sił.

Przy robotach wykonywanych przez sekcję samborską oddziału leśno-technicznego dla zabudowania potoków górskich zauważyła Komisya, iż przy jednym przedsiębiorstwie, mianowicie przy zabudowaniu potoków górskich w dorzeczu Dniestrn, wykazał Wydział krajowy tylko koszt wykonanych robót, nie przedstawił zaś preliminarza kosztorysowego, tak iż ocenić nie można, czyli budowa prowadzoną była w granicach kosztorysu.

Przyczyną tego jest okoliczność, iż sporządzone przed 12 laty plany wymagają przy wykonaniu ciągłej korektury, gdyż od tego czasu potoki zmieniły swój bieg i łozysko, a nadto, że wskutek nabytych doświadczeń zachodzi często potrzeba zastosowania innego systemu zabudowania, aniżeli w planach przewidziano.

W sprawozdaniu o wykonanych robotach około zabudowania i zalesienia debr w Zniesieniu powiatu lwowskiego zauważyła Komisya bardzo mały postęp, gdyż w r. 1904 przebudowano zaledwie około 6.000 koron zamiast 18.000 koron. Wydział krajowy tłumaczy to tem, iż kierownictwo budowy napotkało na niespodziewane trudności z powodu braku porozumienia ze stronami interesowanymi co do zajęcia i wykupna gruntów. Spodziewać się jednak należy, iż w następnym okresie budowy wykazany będzie taki postęp, który zrównoważy stratę roku ubiegłego.

Co do przedsiębiorstw prowadzonych przez c. k. Namiestnictwo Komisya, konstatając prawidłowy postęp budowy, pominąć nie może nasuwających się uwag w dwóch kierunkach:

- a) że mianowicie sprawozdanie nie przedstawia preliminarza kosztorysowego na dany okres budowy;
- b) że zamknięcia rachunkowe przedkładane przez c. k. Namiestnictwo niezgodne są z kosztami budowy, wykazanymi przez kierownictwa budowy.

Brak preliminarzy nie pozwala ocenić, o ile budowa prowadzoną jest w granicach kosztorysu, a niezgodność zamknięć rachunkowych z kosztami wykazanymi przez kierownictwa budowy nie daje rzeczywistego obrazu wydatków w danym okresie.

Komisya gosp. kr. sądzi, że mimo wyjaśnień w sprawozdania przedstawionych rzecz ta powinna być właściwie uregulowaną.

III. Sprawy drobnych melioracyj.

Wydział krajowy przedstawia szereg nowych drobnych melioracyj, dla których w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 26. listopada 1889 proponuje udzielenie zasiłków z funduszu krajowego z zastrzeżeniem, że w tejsamej wysokości przyznane zostaną zasiłki ze skarbu państwa.

Potrzebę udzielenia zasiłków motywuje Wydział krajowy szczegółowo, a Komisya, uznając przedstawione uzasadnienie w zupełności, przedstawia Wysokiemu Sejmowi wnioski Wydziału krajowego do uchwalenia bez zmiany.

Odnosnie do zasiłków udzielanych dotąd na koszt doświadczeń z kulturą torfowisk na polach wzorowych, po połowie z funduszu krajowego i ze skarbu państwa,

przytacza Wydział krajowy, iż c. k. Ministerstwo rolnictwa zajęło w ostatnich dwóch latach mniej przychylne stanowisko dla tych doświadczeń i że nawet reskryptem z 8. kwietnia 1905 l. 10.342 odmówiło wypłaty zasiłków na r. 1905 w kwocie dość skromnej 5.700 koron. Zaznacza przytem Wydział, iż c. k. Ministerstwo rolnictwa to samo mniej przychylne stanowisko objawiło także przy udzielaniu subwencji na drobne melioracye, a nawet przy publicznych robotach melioracyjnych.

Z tego powodu widział się Wydział krajowy zmuszonym odnieść się do Prezydium Koła posłów polskich w Radzie państwa z prośbą o interwencyę u. c. k. Ministerstwa rolnictwa.

Dołączony do sprawozdania Wydziału krajowego (alegat 4.) memoriał w tej sprawie przedstawia poszczególne fakta, które niewątpliwie stwierdzają, iż c. k. Ministerstwo rolnictwa obecnie inaczej traktuje postulaty kraju na tem polu, aniżeli dotychczas. A jeżeli i przedtem niejednokrotnie wypadało Komisji skonstatować, że udział kraju naszego w państwowym funduszu melioracyjnym i w dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye nie odpowiada jego obszarowi i potrzebie i że ten udział jest mniejszym, aniżeli w innych krajach koronnych, szczególnie alpejskich, to obecne stanowisko c. k. Ministerstwa rolnictwa nasuwa przypuszczenie o dążności jeszcze większego upośledzenia kraju.

Aprobowując w zupełności kroki przez Wydział krajowy celem uchylecia tych stosunków poczynione, Komisya przedstawia Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia odpowiednią rezolucyę do c. k. Rządu, poniżej zamieszczoną (XII).

IV. Nowe przedsiębiorstwa melioracyjne i konserwacya ukończonych publicznych robót melioracyjnych.

1) Stosownie do programowej uchwały Wysokiego Sejmu z 13. lutego 1904 o regulacyi rzek, przedkłada obecnie Wydział krajowy wnioski na uchwalenie dalszych projektów ustaw o dwóch nowych przedsiębiorstwach melioracyjnych.

Dwa te nowe przedsiębiorstwa, obejmujące regulacyę wód w całych dorzeczach, dotyczą:

a) regulacyi rzeki Raty z dopływami w dorzeczu Bugu i

b) regulacyi rzeki Tyśmienicy z dopływami, oraz regulacyi potoku Letnianki w dorzeczu górnego Dniestru.

Pierwsze przedsiębiorstwo ma na celu ochronę od zalewu przez wielkie doroczne wody, oraz osuszenie i umożliwienie nawodnienia gruntów o powierzchni 19.887-89 hektarów, czyli 34.557 morgów w powiatach: sokalskim, żółkiewskim i rawskim położonych kosztem 7,600.000 koron.

Koszt tej melioracyi od jednego morga wypadnie w kwocie 220 koron. Podwyższenie wartości całego okręgu konkurencyjnego przez wykonanie projektowanych robót oblicza Wydział krajowy na 13,800.000 koron, która to suma przewyższa prawie o 100% preliminowany nakład 7,600.000 koron, co dowodzi wielkiej rentowności tego przedsiębiorstwa.

Obok tego spodziewa się Wydział krajowy poprawy stosunków zdrowotnych w dwóch miastach powiatowych, Żółkwi i Rawie ruskiej, w trzech miasteczkach, Mostach wielkich, Magierowie i Potyliczu, oraz w znacznej liczbie gmin wiejskich.

Wykonanie przedsiębiorstwa ma nastąpić w drodze przymusowej spółki wodnej pod zarządem Wydziału krajowego przy 40% zasiłkach z funduszu krajowego i państwowego funduszu melioracyjnego, a 20% przez spółkę wodną.

Zasiłki kraju i państwa wyniosą tedy po 3,040.000 koron, a datek spółki wodnej 1,520.000 koron. A gdy roboty rozłożone mają być na lat 25, wyniesie roczna rata zasiłków kraju i państwa po 121.600 koron, zaś datku konkurencyjnego 60.800 koron.

Całkowity datek konkurencyjny z 1 morga wyniesie 44 koron, czyli przy 25-letnim okresie budowy 1 K 76 gr. rocznie.

Termin rozpoczęcia robót oznaczy Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa po zatwierdzeniu projektu technicznego przez c. k. Ministerstwo rolnictwa, po zawiązaniu spółki wodnej i uzyskaniu sankeyi projektu ustawy.

Drugie projektowane przedsiębiorstwo regulacji Tyśmienicy z dopływami i potoku Letnianki dzieli projekt właściwie na dwie części, mianowicie:

a) na regulację Tyśmienicy z dopływami w dolnym biegu od mostu kolejowego w Drohobyczu w dół, tudzież regulację Letnianki i

b) na regulację Tyśmienicy z dopływami w górnym biegu od mostu kolejowego w górę.

Ogólny koszt obu tych części oblicza projekt na 6,724.363 K 42 gr., z czego pokryć ma fundusz regulacji górnego Dniestru przewidzianą w kosztorysie Dniestru na korekcję ujścia Tyśmienicy kwotę 164.363 K 42 gr., przez co koszt niniejszego przedsiębiorstwa zredukuje się do sumy 6,560.000 K. Koszt ten ogólny rozdziela następnie Wydział krajowy na każdą część z osobna, a to ze względu na inny wymiar datków dla każdej z nich.

Pierwsza część regulacji ma na celu zupełną ochronę gruntów od wylewów Tyśmienicy zanieczyszczanej ropą i trującymi odpływami z destylarni naftowych, tudzież od zwykłych wylewów dopływów Tyśmienicy i potoku Letnianki, obok tego odwodnienie zapomocą rowów osuszających, przyczem przewidzianą jest także budowa szluz i przepustów dla umożliwienia nawodnienia.

Powierzchnia interesowanych gruntów, położonych w powiatach rudeckim i drohobyckim (w 28 gminach) wynosi 20.154 morgów, a gdy na regulację tej części preliminowaną jest kwota 5,624.000 K, przeto przeciętny koszt ochrony od wylewów i odwodnienia i morga wyniesie okrągło 279 K.

Ten stosunkowo z innymi podobnymi melioracjami wysoki koszt usprawiedliwia Wydział krajowy koniecznością ochrony nadbrzeżnych łąk nie tylko od zwykłych wezbrań Tyśmienicy, lecz także od nadzwyczajnych wylewów, zapomocą kosztownych wałów ochronnych, jakich przy innych dopływach Dniestru ze względu na kulturę łąkową nie projektowano; wylewy bowiem Tyśmienicy nie tylko nie przynoszą pożytku łąkom nadbrzeżnym, lecz z powodu zawartości odpływów trujących z rafinerji nafty niszczą wegetację na łąkach.

Wydział krajowy, na podstawie cyfrowego obliczenia obecnego rocznego dochodu z 1 morga i przeciętnych szkód na 1 morgu, dochodzi do wniosku, że mimo stosunkowo wysokich kosztów regulacji rentowność przedsiębiorstwa nie ulega wątpliwości. Oczekiwane korzyści z tej regulacji wyraża Wydział krajowy w okrągłej sumie 15,000.000 K, która przeszło w dwójnasób przewyższa preliminowany nakład.

Druga część regulacji, t. j. górnej przestrzeni Tyśmienicy od mostu kolejowego w Drohobyczu do Borysławia na długości 12.³⁶⁵ km, której koszt oblicza projekt na 936.000 K, ma na celu nieszkodliwe odprowadzenie wód górskich i powstrzymanie ruchu materiału z szutrowisk, a obok tego uzyskanie dla kultury 236 morgów.

Pokrycie kosztów tej części regulacji proponuje Wydział krajowy, stosownie do postanowień państwowej ustawy melioracyjnej, po połowie ze skarbu kraju i państwa; dla tamtej zaś części po 40%, reszta 20% przypadnie na spółkę wodną.

Wykonanie robót proponuje Wydział krajowy rozłożyć na lat 20, wobec czego roczna rata zasiłku kraju i państwa wypada po 135.880 K, zaś spółki wodnej 56.240 K. Przeciętny całkowity datek konkurencyjny z 1 morga wynosiłby 55 K 80 gr., roczna zaś rata tego datku 2 K 79 gr.

Dopiero po zatwierdzeniu projektu technicznego, oraz po wejściu w życie ustawy i zawiązaniu spółki wodnej będzie można wstawić I. ratę zasiłku do budżetu krajowego.

Przedstawione powyżej w streszczeniu dwa projekty ustaw o nowych przedsiębiorstwach melioracyjnych przedstawia Komisya Wysokiemu Sejmowi poniżej do uchwalenia.

Obok tych projektów przedkłada Wydział krajowy sześć projektów ustaw o konserwacji wykonanych już publicznych robót melioracyjnych, mianowicie o konserwacji:

- 1) górnej sekcji rzeki Gnilej Lipy ;
- 2) rzeki Złotej Lipy ;
- 3) robót regulacyjnych na potoku Dumnym ;
- 4) obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim ;
- 5) obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia potoku Więkówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach ;
- 6) obwałowania lewego brzegu Dunajca od Bogumiłowic do Biskupic radłowskich.

Zarazem przedstawia Wydział krajowy preliminarz rocznych kosztów utrzymania każdego z tych przedsięwzięć i uzasadnia go w poszczególnych pozycjach, rozkładając ten koszt po połowie na fundusz krajowy i na spółkę wodną, względnie na powiat (obwałowanie Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim).

Odnosnie do tych projektów ustaw, na których kodyfikację zgodziło się c. k. Ministerstwo rolnictwa, komisya nie ma nic do zauważenia i zaleca je Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia.

V. Powiększenie personalu technicznego krajowego biura melioracyjnego. Zmiana instrukcyi służbowej dozorców melioracyjnych.

Wniosek na powiększenie etatu biura melioracyjnego motywuje Wydział krajowy potrzebą wykonywania konserwacyi ustawowych robót melioracyjnych, oraz potrzebą projektowania i wykonania melioracyi prywatnych w szerszych rozmiarach przy pomocy spodziewanego funduszu na pożyczki bezprocentowe.

Powiększenie to, ze względu na niepomyślny stan finansów kraju, proponuje Wydział krajowy przez utworzenie w r. 1906 na razie 4 nowych posad w dwóch najniższych rangach, co obciążyłyby fundusz krajowy wydatkiem rocznym w kwocie 12.160 K.

W sprawie tej wniosło do Wysokiego Sejmu petycję krakowskie Towarzystwo rolnicze do l. $\frac{3042}{2264}$, domagając się wydatniejszego pomnożenia sił technicznych krajowego biura melioracyjnego, a zarazem lepszego uposażenia ekspozytur biura melioracyjnego.

Komisya zastanawiając się nad niniejszym wnioskiem Wydziału krajowego, przysłała do przekonania, że projektowane powiększenie etatu nie jest wystarczające.

Komisya uznała, że w szczególności wykonywana dotychczas przez inżynierów biura melioracyjnego kontrola nad robotami melioracyjnymi prywatnymi nie jest dostateczną, że roboty te, mimo przydzielenia ukwalifikowanego dozorca drenarskiego, wymagają ciągłej i troskliwej opieki ze strony inżynierów w ciągu wykonywania i że koniecznym jest zarządzenie, ażeby wykonane w ciągu jednego roku roboty prywatne zrewidowane zostały na wiosnę następnego roku.

Komisya czyniąc te uwagi, daleką jest od myśli zaprzeczania dotychczasowej dodatniej i w skutki obfitej działalności biura, wyraża tylko przekonanie, że ograniczanie kontroli nad prywatnymi robotami melioracyjnymi ma źródło swoje w niedostatecznym uposażeniu w potrzebne siły.

Dalej uznaje Komisya, że wzmagający się rok rocznie w kołach rolniczych ruch melioracyjny wymaga częstego i ułatwionego kontaktu stron interesowanych z inżynierami biura, a zwłaszcza z kierownikami ekspozytur, co obecnie z trudnością przychodzi, gdyż ekspozytur tych jest za mało, a każda z istniejących pięciu -- nie licząc biura centralnego -- ma wyznaczony za wielki okręg terytoryalny.

Powołana wyżej petycja Towarzystwa rolniczego podnosi także potrzebę wyznaczenia znaczniejszej dotacji na pomieszczenie biur ekspozytur, które dla braku dostatecznych funduszków nie mogą mieć odpowiedniego pomieszczenia.

W tym kierunku należy więc także domagać się od Wydziału krajowego zarządzenia niedostatku.

Że wniosek Wydziału krajowego nie odpowiada rzeczywistej potrzebie, zaznaczył to już niejako sam Wydział krajowy, przytaczając w sprawozdaniu, że propozycja jego liczy się z niepomyślnym stanem finansów.

Komisya jest jednak zdania, że jeżeli idzie o ekonomiczne podniesienie kraju i o zwiększenie jego siły finansowej, nie należy cofać się przed drobnymi ofiarami, które przynieść mają doniosłe skutki.

Komisya proponuje tedy Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia niżej sformułowaną rezolucję do Wydziału krajowego, by na następnej sesji przedłożył dalsze wnioski co do powiększenia etatu biura melioracyjnego i co do odpowiedniego uposażenia ekspozytur.

Proponowaną przez Wydział krajowy i dostatecznie uzasadnioną zmianę instrukcji służbowej dla dozorców melioracyjnych proponuje Komisya Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia.

VI. Petycje.

Komisji gospodarstwa krajowego przydzielił Wysoki Sejm petycje, których załatwienie należy po części do kompetencji c. k. Rządu, po części zaś Wydziału krajowego.

I. Do kompetencji c. k. Rządu należą:

1) Petycja Ls. 1971 gmin Ochotnica i Tylmanowa powiatu nowotarskiego o regulację rzeki Ochotnicy, która wedle programu regulacji wód, ułożonego przez c. k. Namiestnictwo i Wydział krajowy, ma być objętą nowelą do ustawy o regulacji rzek kanałowych.

2) Petycja Ls. 2654 gmin Barszczowice, Sroki, Prusy i Kamienopol o regulację Pełtwi, dla której uchwalił Wysoki Sejm dnia 17. lutego 1898 projekt ustawy dotychczas niesankcjonowany.

3) Petycja Ls. 2740 gminy Mikluszowice o zmianę trasy regulacyjnej rzeki Raby, której regulację w myśl ustawy o regulacji rzek kanałowych przeprowadza c. k. Namiestnictwo.

4) Petycja Ls. 3233 mieszkańców Nowego Targu o regulację Białego i Czarnego Dunajca, która to regulacja w myśl programu regulacji wód ma być objętą nowelą do ustawy o regulacji rzek kanałowych.

II. Do zakresu działania Wydziału krajowego należą:

1) Petycja Ls. 1966 gminy Wał-Ruda o regulację potoku Olszówki. Regulacja ta objętą jest projektem regulacji Kisieliny, a nie mogła być wykonana, ponieważ od lat siedmiu nie funkcjonuje Wydział spółki i nie uiszczył 30% datku konkurencyjnego.

2) Petycja Ls. 1967 gmin Zarównie, Czajkowa, Josefadorf, Piechoty i Babule powiatu mieleckiego o pozwolenie paszenia gęsi w łożyskach i na skarpach uregulowanych potoków i rowów.

3) Petycja Ls. 2013 gminy Miechowice wielkie powiatu dąbrowskiego o wykonanie rowu osuszającego. Projekt rowu został już opracowany przez kierownika dolnej sekcji obwałowania Wisły od Raby do Woli rogowskiej i będzie traktowany przez Wydział krajowy jako drobna melioracja.

4) Petycja Ls. 2393 Wydziału powiatowego w Śniatynie o regulację Rybnicy, która jest objętą programem regulacji wód położonych poza siecią dróg wodnych.

5) Petycja Ls. 2433 Wydziału powiatowego w Kamionce strumiłowej o regulację dopływów Bugu.

6) Petycja Ls. 3375 gminy Czernichowa o ogrodzenie sadzonek na brzegach koryta Strwiąża.

Nie mając podstawy do uczynienia konkretnych wniosków, proponuje Komisya przekazanie petycyj ad I) c. k. Rządowi, petycyj zaś ad II) Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Na podstawie powyższego wywodu Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 1. września 1905 l. 81.379 Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały swej z dnia 26. listopada 1889 w rubryce IX. poz. 267 wydatków na rok 1906 następujące zasiłki:

a) na konserwację osuszenia bagien rudnickich (do r. 1908)	2.800 K
b) na konserwację osuszenia bagien stojanowskich (do r. 1914)	1.200 "
c) na konserwację osuszenia bagien oleskich (do r. 1925)	1.000 "
d) na drenowanie gruntów włościańskich, VI rata (z 10-letnia)	80.000 "
e) na regulację potoku Szkła pod Łazami i Charytanami, II. rata (ostatnia)	6.389 "
f) na zabudowanie potoku Psarka, w pow. chrzanowskim, II. rata (ostatnia)	17.300 "
g) na zabudowanie potoków Harbutówki i Gościłki w pow. myślenickim, II. rata (z 3-letnia)	12.100 "
h) na zabudowanie potoku Łopusznianki w gminie Łopuszna (pow. Nowy Targ), II. rata (ostatnia)	17.250 "
i) na zabudowanie potoku Czerwonego w gminie Grybów, II. rata (z 3-letnia)	7.050 "
k) na zabudowanie potoku Dąbrówka (pow. Nowy Sącz), I. rata (z 2-letnia)	8.929 "
l) na regulację potoku Mikoszki w Rzeszowie, I. rata (z 5 letnia)	6.432 "
m) na osuszenie gruntów w gminie Bojaniec, I. rata (z 3 letnia)	12.000 "
n) na regulację Strwiąża pod Czaplami	5.900 "
o) na zabudowanie potoku Jaworzyny (pow. Nowy Sącz)	7.750 "
p) na regulację potoku Paleczki	1.500 "
r) na zabudowanie potoku Byczynki (pow. Chrzanów)	5 310 "
s) na regulację potoku Turka w gminie Zielonka (pow. Kolbuszowa)	1.240 "
t) na osuszenie gruntów w gminie Żydaczów, I. rata (z 3-letnia)	9.367 "
u) na zabudowanie potoku Piekiełko w gminie Maniowy (pow. Nowy Targ), I. rata (z 2-letnia)	11.125 "
w) na zabudowanie potoku Zborowskiego w gminie Sędziszowa (pow. Grybów)	12.750 "
x) na regulację Jasiołki pod Brzezówką i Moderówką	5.280 "
y) na przedłużenie kanału Stróża w perymetrze bagien Rudnickich	3.700 "
z) na regulację potoku Złotego w gminie Padew (pow. Mielec)	13.333 "
aa) do dyspozycji Wydziału krajowego	40.000 "
Ogółem	<u>289.705 K.</u>

III. Sejm przyznaje na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk w rub. IX. poz. 268 wydatków na rok 1906 następujące zasiłki:

1. w Jadaachach	500 K
2. w Rzochowie	500 "
3. w Ohladowie	500 "
4. w perymetrze regulacji Pustej (Radosławki)	1.000 "
5. na nawozy mineralne na grunta torfowe włościańskie	2.000 "
Ogółem	<u>4.500 K</u>

IV. Sejm podwyższa dotację roczną na drenowanie gruntów włościańskich z 50.000 na 80.000 K począwszy od r. 1906 — a zarazem obniża wymiar zasiłku krajowego z 33 $\frac{1}{3}$ % na 25% dla tych drenowań gruntów włościańskich, które zostaną zgłoszone od 1. stycznia 1906.

Sejm upoważnia jednak Wydział krajowy, ażeby w uwzględnienia godnych wypadkach przyznawał zasiłki w dotychczasowej wysokości 33 $\frac{1}{3}$ %.

V. a) Sejm powiększa personal techniczny krajowego biura melioracyjnego o 2 etatowych inżynierów II. klasy i 2 etatowych inżynierów-adjunktów i npoważnia Wydział krajowy do obsadzenia tych posad z d. 1. stycznia 1906.

b) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadał potrzebę wydatniejszego powiększenia sił biura melioracyjnego, tudzież pomnożenia ekspozytur, jak nie mniej potrzebę odpowiedniejszego wyznaczenia dotacyi na utrzymanie biur ekspozytur i ażeby w tym kierunku przedłożył wnioski na najbliższej sesyi sejmowej.

VI. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadał, czy nie należałoby przyjść z wydatniejszą pomocą fabrykom, produkującym rury drenarskie, celem zapewnienia właścicielom gruntów dostarczenia dobrego i w odpowiedniej wartości materiału, i ażeby ewentualnie co do wysokości kredytu i co do formy subwencyonowania przedłożył wnioski na najbliższej sesyi sejmowej.

VII. Sejm zmienia postanowienie ustępu pierwszego §. 4., tudzież postanowienia §§. 10, 11 i 12 instrukcyi służbowej dla krajowych dozorców melioracyjnych, które zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu i opiewać mają, jak następuje:

§. 4. (ustęp 1).

„Bezpośredni przełożeni mają prawo karać konduktorów i dozorców napomnieniem ustnem i napomnieniem pisemnem, gdyby za te napomnienia nie odniosły skutku, grzywnami od 2 do 10 K, które to grzywny wpływają do funduszu krajowego“.

§. 10.

Wkładki jednorazowe i bieżące. „Do funduszu krajowego wnosić będą na cele etatowe stale mianowani konduktorzy i dozorey:

1. jednorazowe wkładki w wysokości i terminie podanych w §. 11.;
2. bieżącą wkładkę roczną wynoszącą 3% od płacy czynnej służby do emerytury policzalnej.

Podczas spłacania wkładki jednorazowej nie uiszczą się wkładki bieżącej“.

§. 11.

Wymiar jednorazowej wkładki. „Przy pierwszej nominacyi wymierza się jednorazową wkładkę służbową w jednej trzeciej wysokości przyznanej płacy, po odtrąceniu jednak kwoty 600 K wolnej od opłaty, przy dalszych zaś nominacyach opłata wynosi jedną trzecią część tej kwoty, o którą nowe pobory wyższe są od poprzednich, od których konduktorzy lub dozorey wkładkę jednorazową już uiszcili.

Jednorazową wkładkę uiszczą się w 12 bezpośrednich po sobie następujących ratach miesięcznych“.

§. 12.

Uiszczanie wkładek. „Wkładki konduktorów i dozorców mają być ściągane co miesiąc przy wypłacie ich poborów.

Zajęci przy robotach dozorey nadsyłać mają wkładki punktualnie co kwartału do kasy krajowej.

Dozorec, który najdalej w 15 dniach po upływie kwartału nie uiszcili do kasy krajowej zaległej wkładki, podlega karze pieniężnej w kwocie 2 K, która wpływa do funduszu krajowego.

Dozorec, który całorocznej wkładki bieżącej najdalej do 15. stycznia następnego roku nie uiszcili, traci cały ten rok służby“.

- 1 - 8. VIII. Sejm uchwala załączone % projekty ustaw :
1. o regulacji rzeki Raty z dopływami;
 2. o regulacji rzeki Tyśmienicy z dopływami i potoku Letniauki;
 3. o konserwacji robót regulacyjnych na górnej seceji rzeki Gnilej Lipy;
 4. o konserwacji robót regulacyjnych na rzece Złotej Lipie;
 5. o konserwacji robót regulacyjnych na potoku Dumnym;
 6. o konserwacji obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzesckim;
 7. o konserwacji obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia potoku Więćkówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach;
 8. o konserwacji obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupie radłowskich.
- IX. Sejm przyznaje na rok 1906 tytułem I. raty 50% datku kraju na konserwację publicznych robót melioracyjnych następujące kwoty :
1. na konserwację regulacji górnej seceji Gnilej Lipy 500 K;
 2. na konserwację regulacji Złotej Lipy 1.000 K;
 3. na konserwację regulacji potoku Dumnego 750 K;
 4. na konserwację obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzesckim 4.500 K;
 5. na konserwację obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więćkówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach 500 K;
 6. na konserwację obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupie radłowskich 500 K;
- X. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliminowanych w rubryce IX. dziale B) na rok 1906 do końca lutego 1908.
- XI. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, ażeby jak najrychlej przedłożył do Najwyższej sankeji następujące projekty ustaw :
1. o regulacji Sołotwy i Rokitny, uchwalony dnia 1. maja 1900;
 2. o regulacji Pełtwi, uchwalony dnia 17. lutego 1898;
 3. trzy projekty ustaw, uchwalone dnia 21. października 1903:
 - a) o obwałowaniu lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórkach do ujścia Białuchy;
 - b) o podwyższeniu lewego wału Wisły od ujścia Białuchy do granicy państwa;
 - c) o podwyższeniu prawego wału Wisły między Podgórzem a Niepołomicami;
 - 4) uchwalone dnia 3. listopada 1904 dwa projekty ustaw :
 - a) o regulacji Wereszycy, i
 - b) o uzupełnieniu regulacji Wisłoka i Pielnicy.
- XII. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk tudzież na drobne melioracje asygnował zasiłki państwowe w takiej wysokości i w takich ratach rocznych, w jakich kraj te subwencye wypłaca.
- XIII. a) Petycyje L. s. 1971 gmin Ochotnica i Tylmanowa o regulację rzeki Ochotnicy; L. s. 2654 gmin Barszczowice, Sroki, Prusy i Kamienopol o regulację Pełtwi; L. s. 2740 gminy Mikluszowice o zmianę trasy regulacji Raby; tudzież L. s. 3233 mieszkańców Nowego Targu o regulację Białego i Czarnego Dunajca odstępuje Sejm c. k. Rządowi do zbadania i załatwienia.
- b) Petycyje L. s. 1966 gminy Wał-Ruda o regulację Olszówki; L. s. 1967 gmin Zarównie, Czajkowa, Josefsdorf, Piechoty i Babule o dozwole nie paszenia gęsi na uregulowanych potokach; L. s. 2013 gminy Miecbowice wielkie o wykonanie rowu osuszającego; L. s. 2393 Wydziału powiatowego w Śniatynie o regulację Rybnicy L. s. 2433 Wydziału powiatowego w Kamionce strumilowej o regulację dopływów Bugu i L. s. 3375 gminy Czernichowa o odgró dzenie pastwiska od brzegów rzeki Strwiąża przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzglę dnienia.

Przewodniczący:

Go r a y s k i w. r.

Sprawozdawca:

Z. T a r n o w s k i w. r.

U s t a w a

z dnia o regulacji rzeki Raty z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Łodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacja rzeki Raty od gminy Prusie do jazu w Sielcu wraz z dopływami ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo przymusowej Spółki wodnej, mającej się zawiązać na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38, subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1905, który preliniuje koszta robót na 7,600.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy wraz z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasilkiem w wysokości czterdziestu procent preliniowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2. i §. 4. ustępu 2. a) ustawy z d. 30. czerwca 1884 D. u. p. Nr. 116 bezzwrotnym zasilkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliniowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38. według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termin płatności corocznych rat, datków kraju, państwa i stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie.

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia skarp rzeki Raty i dopływów;
2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kr. Nr. 12;
3. z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych, na konserwację, oraz co do zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 6.

Zarząd budowy oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział Spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału określi statut, mający się ułożyć przez władzę polityczną.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu, podobnie jak i stronom interesowanym, przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

U s t a w a

z dnia o regulacji rzeki Tyśmienicy z dopływami i potoku Letnianki.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacja rzeki Tyśmienicy od Borysławia do ujścia do Dniestru wraz dopływami, tudzież potoku Letnianki ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo przymusowej Spółki wodnej, mającej się zawiązać na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38, subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1905, który preliminuje kosztą regulacji Tyśmienicy od mostu kolejowego w Drohobyczu do ujścia do Dniestru z dopływami, tudzież potoku Letnianki, na 5,624.000 koron, kosztą zaś regulacji górnej przestrzeni Tyśmienicy od Borysławia do mostu kolejowego w Drohobyczu na 936.000 koron, razem na 6,560.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy wraz z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów regulacji Tyśmienicy od mostu kolejowego w Drohobyczu do ujścia do Dniestru z dopływami i potoku Letnianki w kwocie 2,249.600 koron, a pięćdziesięciu procent kosztów regulacji górnej przestrzeni Tyśmienicy od Borysławia do mostu kolejowego w Drohobyczu w kwocie 468.000 koron, razem w kwocie 2,717.600 koron;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116, bezzwrotnym zasiłkiem w kwocie 2,717.600 koron z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym, przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy w kwocie 1,124.800 koron, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38. według stosunków korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i terminy płatności corocznych rat datków kraju, państwa i stron interesowanych, w §. 3. pod c) wymienionych, oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania skarp rzeki Tyśmienicy i dopływów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12;

3. z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwację, oraz co do zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 6.

Zarząd budowy oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział Spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału określi statut mający się ułożyć przez władzę polityczną.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu, podobnie jak i stronom interesowanym, przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

U s t a w a

z dnia o konserwacji robót regulacyjnych na górnej sekcji rzeki Gniłej Lipy.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam na podstawie §. 6. ustawy z dnia 1. lipca 1886 Dz. u. kraj. Nr. 69, co następuje:

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania wykonanych robót regularnych na górnej sekcji rzeki Gniłej Lipy od granicy gminy Przemyslan do mostu na drodze państwowej w Rudzie mają być pokrywane:

1. z dochodów uzyskanych z wdzierżawiania skarp rzeki;
2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z d. 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12;
3. z corocznych datków funduszu krajowego i spółki wodnej związanej w myśl §. 4. ustawy z dnia 1. lipca 1886 Dz. u. kraj. Nr. 69.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i spółki wodnej w §. 1. pod 3. wymienionych wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w pierwszych trzech latach, t. j. od r. 1906 do r. 1908 włącznie, po 500 K czyli razem 1.000 K.

Wysokość corocznych datków w latach następnych wynosić ma sumę, jaka z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach wypadnie.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1905 zapasy funduszu konserwacyjnego, które uzyskane zostały z dochodów w myśl §. 6. ustawy z dnia 1. lipca 1886 Dz. u. kraj. Nr. 69. niemniej też niezużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, wynikłych z powodu szkód elementarnych lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, bra-

kująca reszta rozłożoną zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na fundusz krajowy i spółkę wodną.

§. 5.

Zarząd funduszu konserwacyjnego sprawuje stosownie do postanowienia §. 7. ustawy z dnia 1. lipca 1886. Dz. u. kraj. Nr. 69. Wydział krajowy.

Wszelkie też datki na utrzymanie wpływać mają do kasy krajowej w półrocznych ratach z góry, dnia 1. stycznia i 1. lipca każdego roku.

§. 6.

Ściąganiem datków od strou konkurencyjnych zajmie się spółka wodna według miary ustanowionej w prawie obowiązującym statucie spółki.

§. 7.

Wszelkie uszkodzenie wykonanych robót regulacyjnych, jak łożyska rzeki, ubezpieczeń skarp brzegów, przepustów, mostów i brodów, tudzież rowów osuszających jest wzbronione.

W szczególności wzbronione zostają:

a) przejazd i przepęd zwierząt przez łożysko rzeki i rowy, oraz pojenie zwierząt w innych miejscach, aniżeli do tego przeznaczonych;

b) wydobywanie ziemi, mułu, piasku, lodu i t. p. w miejscach niedozwolonych;

c) skopywanie brzegów rzeki i rowów;

d) paszenie zwierząt i zbieranie trawy bez zezwolenia Wydziału krajowego na skarpace rzeki i rowów;

e) oranie ziemi bliżej aniżeli dwa metry po obu stronach brzegów rzeki, a na pół metra od rowów.

§. 8.

Przekroczenia niniejszej ustawy, o ile nie będą podlegać przepisom powszechnej ustawy karnej, karane będą według przepisów krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38, oraz ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12.

Według tychsamyh przepisów orzeczonem będzie co do obowiązku wynagrodzenia szkody, usunięcia zmian własnowolnych, zaniechania rozpoczętych robót i wogóle co do przywrócenia do pierwotnego stanu.

§. 9.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

U s t a w a

z dnia . . . o konserwacyi robót regulacyjnych na rzece Złotej Lipie.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam na podstawie §. 6. ustawy z dnia 10. maja 1893 Dz. u. kraj. Nr. 30, co następuje:

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania wykonanych robót regulacyjnych na rzece Złotej Lipie od stawu w Brzeżanach do Litwinowa mają być pokrywane:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania skarp rzeki;
2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12;
3. z corocznych datków funduszu krajowego i spółki wodnej, zawiązanej w myśl §. 4. ustawy z dnia 10. maja 1893. Dz. u. kraj. Nr. 30.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i spółki wodnej w §. 1. pod 3 wymienionych wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w pierwszych trzech latach, t. j. od roku 1906 do r. 1908 włącznie, po 1.000 K. czyli razem 2.000 K.

Wysokość corocznych datków w latach następnych wynosić ma sumę, jaka z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach wypadnie.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1905 zapasy funduszu konserwacyjnego, które uzyskane zostały z dochodów w myśl §. 6. ustawy z dnia 10. maja 1903. Dz. u. kraj. Nr. 30., niemniej też niezużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, wynikłych z powodu szkód elementarnych lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, bra-

kująca reszta rozłożoną zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na fundusz krajowy i spółkę wodną.

§. 5.

Zarząd funduszu konserwacyjnego sprawuje stosownie do postanowienia §. 7. ustawy z dnia 10. maja 1893 Dz. u. kraj. Nr. 30. Wydział krajowy.

Wszelkie też datki na utrzymanie wpływać mają do Kasy krajowej w półrocznych ratach z góry, dnia 1. stycznia i 1. lipca każdego roku.

§. 6.

Ściąganiem datków od stron konkurencyjnych zajmie się spółka wodna według miary ustanowionej w prawie obowiązującym statucie spółki.

§. 7.

Wszelkie uszkodzenie wykonanych robót regulacyjnych, jak łożysk rzeki, ubezpieczeń skarp brzegów, szluz, przepustów, mostów i brodów, tudzież rowów osuszających jest wzbronione.

W szczególności wzbronione zostają:

a) przejazd i przepęd zwierząt przez łożysko rzeki i rowy, oraz pojenie zwierząt w innych miejscach, aniżeli do tego przeznaczonych;

b) wydobywanie ziemi, mułu, piasku, lodu i t. p. w miejscach niedozwolonych;

c) skopywanie brzegów rzeki i rowów;

d) paszenie zwierząt i zbieranie trawy bez zezwolenia Wydziału krajowego na skarpach rzeki i rowów;

e) oranie ziemi bliżej aniżeli dwa metry po obu stronach brzegów rzeki, a na pół metra od rowów.

§. 8.

Przekroczenia niniejszej ustawy, o ile nie będą podlegać przepisom powszechnej ustawy karnej, karane będą według przepisów krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38., oraz ustawy z dnia 4. stycznia 1903. Dz. u. kraj. Nr. 12.

Według tychsamyh przepisów orzeczonem będzie co do obowiązku wynagrodzenia szkody, usunięcia zmian własnowolnych, zaniechania rozpoczętych robót i wogóle co do przywrócenia do pierwotnego stanu.

§. 9.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

U s t a w a

z dnia o konserwacyi robót regulacyjnych na potoku Dumnym.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam na podstawie §. 6. ustawy z dnia 9. lipca 1894. Dz. u. kraj. Nr. 70., co następuje:

§. 1.

Koszta zwyczajne utrzymania wykonanych robót regulacyjnych na potoku Dumnym od stawu w Kukizowie do mostu gminnego w Lisku mają być pokrywane:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania skarpy potoku, o ile te skarpy stanowią własność przedsiębiorstwa regulacyjnego;

2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12;

3. z corocznych datków funduszu krajowego i spółki wodnej, zawiązanej w myśl §. 4. ustawy z dnia 9. lipca 1894 Dz. u. kraj. Nr. 70.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i spółki wodnej w §. 1. pod 3 wymienionych wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w pierwszych trzech latach, t. j. od r. 1906 do r. 1908 łącznie, po 750 K. czyli razem 1.500 K.

Wysokość corocznych datków w latach następnych wynosić ma sumę, jaka z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach wypadnie.

§. 3.

Pozostałe z końcem r. 1905 zapasy funduszu konserwacyjnego, które uzyskane zostały z dochodów w myśl §. 6. ustawy z dnia 9. lipca 1894 Dz. u. kraj. Nr. 70, niemniej też nieużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, wynikłych z powodu szkód elementarnych lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, bra-

kująca reszta rozłożoną zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na fundusz krajowy i spółkę wodną.

§. 5.

Zarząd funduszu konserwacyjnego sprawuje stosownie do postanowienia §. 7. ustawy z dnia 9. lipca 1894 Dz. u. kraj. Nr. 70. Wydział krajowy.

Wszelkie też datki na utrzymanie wpływać mają do kasy krajowej w półrocznych ratach z góry, dnia 1. stycznia i 1. lipca każdego roku.

§. 6.

Ściąganiem datków od stron konkurencyjnych zajmie się spółka wodna według miary ustanowionej w prawie obowiązującym statucie spółki.

§. 7.

Wszelkie uszkodzenia wykonanych robót regulacyjnych jak łożysk potoku i rowów, ubezpieczeń skarp brzegów, szluz przepustów, mostów i brodów, jest wzbronione

W szczególności wzbronione zostają :

a) przejazd i przepęd zwierząt przez łożysko potoku i rowy, oraz pojenie zwierząt w innych miejscach, aniżeli do tego przeznaczonych ;

b) wydobywanie ziemi, mułu, piasku, lodu i t. p. w miejscach niedozwolonych ;

c) skopywanie brzegów potoku i rowów ;

d) paszenie zwierząt i zbieranie trawy bez zezwolenia Wydziału krajowego na skarpach potoku i rowów ;

e) oranie ziemi bliżej aniżeli dwa metry po obu stronach brzegów potoku Dumnego, a na pół metra od rowów.

§. 8.

Przekroczenia niniejszej ustawy, o ile nie będą podlegać przepisom powszedniej ustawy karnej, karane będą według przepisów krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38., oraz ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12.

Według tych samych przepisów orzeczonem będzie co do obowiązku wynagrodzenia szkody, usunięcia zmian własnowolnych, zaniechania rozpoczętych robót i wogóle co do przywrócenia do pierwotnego stanu.

§. 9.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

U s t a w a

z dnia o konserwacji obwałowania Wisły i Sanu
w powiecie tarnobrzeskim.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam na podstawie §. 6. ustawy z dnia 9. czerwca 1889 Dz. u. kraj. Nr. 49, co następuje:

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim mają być pokrywane:

1. z dochodów, uzyskanych z wydzierżawiania wałów ochronnych;

2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tych budowlach w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12;

3. z corocznych datków kraju i powiatu tarnobrzeskiego. Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i powiatu tarnobrzeskiego w §. 1. pod 3) wymienionych wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w pierwszych trzech latach, od roku 1906 do roku 1908 włącznie, po 4.500 K, czyli razem 9.000 K.

Wysokość corocznych datków w latach następnych wynosić ma sumę, jaka z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach wypadnie.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1905 zapasy funduszu konserwacyjnego, które uzyskane zostały z dochodów w myśl §. 6. ustawy z dnia 9. czerwca 1889 Dz. u. kraj. Nr. 49, niemniej też niezużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych z powodu szkód elementarnych, lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, brakująca reszta rozłożoną zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na kraj i powiat tarnobrzeski.

§. 5.

Wykonanie robót konserwacyjnych i zarząd funduszu konserwacyjnego, zarówno jak i naczelny nadzór nad wykonaniem robotami prowadzić będzie Wydział krajowy, który też poczynając od r. 1906 obejmie zarząd funduszu budowy i wykonczenia prawego wału Sanu, oraz przekopu Bukowy.

Datki na utrzymanie wpływać mają do kasy krajowej w półrocznych ratach z góry, dnia 1. stycznia i 1. lipca każdego roku.

§. 6.

Datki powiatu tarnobrzeskiego mają być corocznie wstawiane do budżetu powiatowego.

§. 7.

Wszelkie uszkodzenia wałów, ubezpieczeń brzegów potoków i rowów, szluz, przepustów, ramp i innych urządzeń jest wzbronione.

W szczególności wzbronione zostają:

a) przejazd i przepęd zwierząt przez wały, potoki i rowy, oraz pojenie zwierząt w innych miejscach, aniżeli do tego przeznaczonych;

b) wydobywanie ziemi, mułu, piasku, lodu itp. z potoków i rowów w miejscach niedozwolonych;

c) skopywanie brzegów potoków i rowów, tudzież skopywanie, przebijanie, zasadzanie drzewami i wiklinami i w ogóle jakiegokolwiek rodzaju uszkodzenia wałów ochronnych, ramp i ogrodzeń ku ochronie wałów służących;

d) paszenie zwierząt i zbieranie trawy bez zezwolenia Wydziału krajowego na wałach ochronnych, tudzież na skarpacech potoków i rowów.

§. 8.

Ze względów bezpieczeństwa publicznego zostaje wzbronione:

a) wznoszenie budynków, wałów poprzecznych i jakiegokolwiek budowli tamujących przepływ wody, tudzież sadzenie drzew z wyjątkiem wikliny (lit. d) w profilu inondacyjnym Wisły i Sanu, tudzież obwałowanych dopływów;

b) kopanie dołów dla dobywania piasku, gliny itp. zbiorników wody i studzien w odległości do dwudziestu metrów włącznie od wałów;

c) oranie ziemi bliżej aniżeli dwa metry po obu stronach wałów i potoków, a na pół metra od rowów;

d) sadzenie wikliny w profilu inondacyjnym Wisły i Sanu, tudzież obwałowanych dopływów z wyjątkiem miejsc, gdzie to sadzenie jest bezwzględnie koniecznym dla ubezpieczenia brzegów i ustalenia odsypisk. Miejsca, które mają być oznaczone w sposób łatwy do poznania dla ogółu, wskaże w profilu inondacyjnym Wisły i Sanu c. k. Namiestnictwo, na obwałowanych zaś dopływach (Strachockiej rzecze, Jodłowiec-Lipie i Bukowie-Lukawicy) Wydział krajowy.

Gdzie wały narażone są na uszkodzenia przez lody, ma być wyjątkowo zasadzony szereg drzew w odległości przynajmniej pięciu metrów od stopy wałów. Przestrzenie te, wymagające ochrony od lodów, oznaczy Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 9.

W razie zagrożenia wałów ochronnych przez wielką wodę, obowiązane są gminy i obszary dworskie, położone w terenie narażonym na zalew, na wezwanie inspektorów wałowych, których ustanowi Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym dla poszczególnych sekcji wałów, dostarczyć bez zwłocznie potrzebnych sił roboczych i pociągowych, oraz materiały i narządzi do obrony wałów.

Sily robocze i pociagowe mają być dostarczone bezpłatnie za materiały zaś otrzymają strony interesowane wynagrodzenie z funduszu konserwacyjnego (rezerwowego) według cen jakie ustanawiać będzie co pięć lat z góry Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym i Wydziałem powiatowym tarnobrzeskim.

Dalsze postanowienia mające, na celu obronę wałów w czasie powodzi, zarówno jak i ochronę uregulowanych potoków i rowów, wydane zostaną w osobnem rozporządzeniu wykonawczem przez Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Rozporządzenie to ma być przedłożone Ministerstwu rolnictwa i spraw wewnętrznych do zatwierdzenia.

§. 10.

Przekroczenia niniejszej ustawy, o ile nie będą podlegać przepisom powszechnej ustawy karnej, karane będą według postanowień krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38., oraz ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12.

§. 11.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

U s t a w a

z dnia o konserwacji obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia potoku Więkówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam na podstawie §. 6. ustawy z dnia 25. lipca 1901 Dz. u. kraj. Nr. 71, co następuje.

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania lewego walu Dunajca od ujścia potoku Więkówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach, tudzież regulacji potoków Więkówki i Milówki wraz z rowami dopływowymi i odpływowymi, jako też obiektami wałowymi i komunikacyjnymi mają być pokrywane:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania wałów ochronnych i skarp potoków;

2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12;

3. z corocznych datków funduszu krajowego i spółki wodnej zawiązanej w myśl §. 4. ustawy z dnia 25. lipca 1901 Dz. u. kraj. Nr. 71.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i spółki wodnej w §. 1. pod 3 wymienionych wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w pierwszych trzech latach, t. j. od r. 1906 do r. 1908 włącznie, po 500 K, czyli razem 1.000 K.

Wysokość corocznych datków w latach następnych wynosić ma sumę, jaka z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach wypadnie.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1905 zapasy funduszu konserwacyjnego, które uzyskane zostały z dochodów w myśl §. 6. ustawy z dnia 25. lipca 1901 Dz. u. kr. Nr. 71, niemniej też nieużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1 i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzyma-

nie, wynikłych z powodu szkód elementarnych, lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, brakująca reszta rozłożoną zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w § 2. ustanowionych po połowie na fundusz krajowy i na spółkę wodną.

§. 5.

Zarząd funduszu konserwacyjnego i naczelný nadzór nad wykonaniami robotami sprawuje, stosownie do postanowienia §. 7. ustawy z dnia 25. lipca 1901 Dz. u. kr. Nr. 71 Wydział krajowy.

Wszelkie też datki na utrzymanie wpływać mają do kasy krajowej w półrocznych ratach z góry, dnia 1. stycznia i 1. lipca każdego roku.

§. 6.

Ściąganiem datków od stron konkurencyjnych zajmie się spółka wodna według miary, ustanowionej w prawie obowiązującym statucie spółki.

§. 7.

Wszelkie uszkodzenia wykonanych robót regulacyjnych, jak: wałów ochronnych, łożysk i ubezpieczeń brzegów potoków Więckówki i Milówki, szluz, przepustów, rowów i innych urządzeń jest wzbronione.

W szczególności wzbronione zostają:

a) przejazd i przepęd zwierząt przez łożyska potoków, wały i rowy, oraz pojenie zwierząt w innych miejscach, aniżeli do tego przeznaczonych;

b) wydobywanie ziemi, mułu, piasku, lodu i t. p. w miejscach niedozwolonych;

c) skopywanie brzegów potoków, skopywanie, przebijanie, zasadzanie drzewami i wiklinami i wogóle jakiegokolwiek rodzaju uszkodzenia wałów, ramp i ogrodzeń, ku ochronie wałów służących;

d) paszenie zwierząt i zbieranie trawy bez zezwolenia Wydziału krajowego na skarpach potoków, wałów i rowów.

§. 8.

Ze względów bezpieczeństwa publicznego wzbronione zostaje:

a) wznoszenie budynków, wałów poprzecznych i jakiegokolwiek budowli tamujących przepływ wody, tudzież sadzenie drzew z wyjątkiem wikliny (lit. d) w profilu inundaacyjnym Dunajca, tudzież potoków Więckówki i Milówki;

b) kopanie dołów dla dobywania piasku, gliny, i t. p., zbiorników wody i studzien w odległości do 20 metrów włącznie od wałów;

c) oranie ziemi bliżej, aniżeli dwa metry po obu stronach wałów i brzegów potoków, a na pół metra od rowów;

d) sadzenie wikliny w profilu inundaacyjnym potoków z wyjątkiem miejsc, gdzie sadzenie to jest bezwzględnie koniecznym dla ubezpieczenia brzegów i ustalenia odsypisk. Miejsca te,

które mają być oznaczone w sposób łatwy do poznania dla ogółu, oznaczy Namiestnictwo w profilu inundaacyjnym Dunajca, Wydział krajowy zaś w profilu inundaacyjnym Więckówki i Milówki.

§. 9.

W razie zagrożenia wałów ochronnych przez wielką wodę, obowiązane są gminy i obszary dworskie, położone w okręgu konkurencyjnym, na wezwanie inspektora wałowego, którego ustanowi Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, dostarczyć bezzwłocznie potrzebnych sił roboczych i pociągowych, oraz materiałów i narzędzi do obrony wałów.

Sily robocze i pociągowe mają być dostarczone bezpłatnie, za materiały zaś otrzymają strony interesowane wynagrodzenie z funduszu konserwacyjnego (rezerwowego) według cen, jakie ustanawiać będzie co pięć lat z góry Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym i spółką wodną.

Dalsze postanowienia, mające na celu obronę wałów w czasie powodzi, zarówno jak i ochronę wykonanych robót regulacyjnych, wydane zostaną w osobnem rozporządzeniu wykonawczem przez Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Rozporządzenie to ma być przedłożone Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

§. 10.

Przekroczenia niniejszej ustawy, o ile nie będą podlegać przepisom powszechnej ustawy karnej, karane będą według postanowień krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38., oraz ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kr. Nr. 12.

§. 11.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

U s t a w a

z dnia o konserwacji obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupie radłowskich.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam na podstawie §. 6. ustawy z dnia 2. września 1895 Dz. u. kraj. Nr. 69, co następuje :

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania lewego wału Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupie radłowskich, tudzież rowów dopływowych i odpływowych wraz z obiektami wałowymi i komunikacyjnymi mają być pokrywane :

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania wału ochronnego ;

2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tych budowlach w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12. ;

3. z corocznych datków funduszu krajowego i spółki wodnej zawiązanej, w myśl §. 4. ustawy z dnia 2. września 1895 Dz. u. kraj. Nr. 69.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i spółki wodnej w §. 1. pod 3 wymienionych wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w pierwszych trzech latach, począwszy od roku 1906 do roku 1908 włącznie po 500 K., czyli razem 1.000 K.

Wysokość corocznych datków w latach następnych wynosić ma sumę, jaka z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach wypadnie.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1905 zapasy funduszu konserwacyjnego, które uzyskane zostały z dochodów w myśl §. 6. ustawy z dnia 2. września 1895 Dz. u. kr. Nr. 69., niemniej też niezucyte nadwyżki dochodów, wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych z powodu szkód elementarnych lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, brakująca reszta rozłożoną zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na fundusz krajowy i na spółkę wodną.

§. 5.

Zarząd funduszu konserwacyjnego i naczelný nadzór nad wykonanemi robotami sprawuje stosownie do postanowienia §. 7. ustawy z dnia 2. września 1895 Dz. u. kr. Nr. 69 Wydział krajowy.

Wszelkie też datki na ntrzymanie wpływać mają do kasy krajowej w półrocznych ratach z góry, dnia 1. stycznia i 1. lipca każdego roku.

§. 6.

Ściąganiem datków od stron konkurencyjnych zajmie się spółka wodna według miary ustanowionej w prawie obowiązującym statucie spółki.

§. 7.

Wszelkie uszkodzenia wykonanych robót, jak wału ochronnego, szluz, przepustów, rowów i innych urządzeń jest wzbronione.

W szczególności wzbronione zostają:

a) przejazd i przepęd zwierząt przez wał i rowy, oraz pojenie zwierząt w innych miejscach, aniżeli do tego przeznaczonych;

b) wydobywanie ziemi, mułu, piasku, lodu i t. p. w miejscach niedozwolonych;

c) skopywanie rowów, skopywanie, przebijanie, zasadzanie drzewami i wiklinami i wogóle jakiegokolwiek rodzaju uszkodzenia wału, ramp i ogrodzeń ku ochronie wału służących;

d) paszenie zwierząt i zbieranie trawy bez zezwolenia Wydziału krajowego na skarpach wału i rowów.

§. 8.

Ze względów bezpieczeństwa publicznego wzbronione zostaje:

a) wznoszenie budynków, wałów poprzecznych i jakiegokolwiek budowli, tamujących przepływ wody, tudzież sadzenie drzew z wyjątkiem wikliny (lit. d) w profilu inundacyjnym Dunajca;

b) kopanie dołów dla dobywania piasku, gliny i t. p., zbiorników wody i studzien w odległości do 20 metrów włącznie od wału.

c) oranie ziemi bliżej, aniżeli dwa metry po obu stronach wału, a na pół metra od rowów;

d) sadzenie wikliny w profilu inundacyjnym Dunajca z wyjątkiem miejsc, gdzie sadzenie to jest bezwzględnie koniecznem dla ubezpieczenia brzegów i ustalenia odsypisk. Miejsca te wskaże Namiestnictwo i oznaczy je w sposób łatwy do poznania dla ogółu.

§. 9.

W razie zagrożenia wału ochronnego przez wielką wodę, obowiązane są gminy i obszary dworskie położone w okręgu

konkurencyjnym na wezwanie inspektora wałowego, którego ustanowi Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, dostarczyć bezzwłocznie potrzebnych sił roboczych i pociągowych, oraz materyałów i narzędzi do obrony wału.

Sily robocze i pociągowe mają być dostarczone bezpłatnie, za materyały zaś otrzymają strony interesowane wynagrodzenie z funduszu konserwacyjnego (rezerwowego) według cen, jakie ustanawiać będzie co pięć lat z góry Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym i spółką wodną.

Dalsze postanowienia mające na celu obronę wału w czasie powodzi, zarówno jak i ochronę wykonanych rowów, wydane zostaną w osobnem rozporządzeniu wykonawczem przez Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Rozporządzenie to ma być przedłożone Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

§. 10.

Przekroczenia niniejszej ustawy, o ile nie będą podlegać przepisom powszechnej ustawy karnej, karane będą według postanowień krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38., oraz ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kr. Nr. 12.

§. 11.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

